

Oslo kommune
Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Dato: 22.11.2013

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

201105759-18

Steinar Daler, 23461146

321

**LOVFASTING AV MEDVIRKNINGSORDNING FOR UNGDOM -
HØRINGSUTTALELSE FRA OSLO KOMMUNE**

Oslo kommune har mottatt et brev av 20.08.2013 hvor Kommunal- og regionaldepartementet i samarbeid med Arbeidsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet ber om en høringsuttalelse til et notat om lovfesting av medvirkningsordning for ungdom. Fristen for innsending av uttalelser har departementet satt til 25. november 2013.

I høringsnotatet ber departementet kommuner og fylkeskommuner uttale seg om følgende:

1. Kommunens erfaringer med ulike typer ungdomsmedvirkning.
2. Hva bør en lovfestet medvirkningsordning for ungdom inneholde.

Departementet angir i høringsnotatet to ulike mulige alternativer for et nytt regelverk:

Alternativ a:

En egen generell bestemmelse i lov 25. september 1992 nr. 107 Om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) om særlige medvirkningsorganer, men som pålegger kommunene å ha slike ordninger for unge, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Detaljerte regler som er tilpasset de enkelte ordningene kan fastsettes i forskrift.

Alternativ b:

En egen felles særlov om særlige medvirkningsordninger i kommuner og fylkeskommuner, der alle ordningene lovfestes.

Begge alternativene legger opp til at Kommunal- og regionaldepartementet overtar forvaltningsansvaret for dette regelverket. Det er naturlig da ordningene kan sees på som en del av kommunenes organisering for bedre samhandling med særlige brukergrupper.

Oslo Kommune har i denne høringsuttalelsen valgt et av de to alternativene.

Kommunen ble også bedt om å vurdere hvilke instanser i kommunen som burde avgi en uttalelse, og det ble særlig påpekt at ungdomsråd og lignende medvirkningsorganer for ungdom skulle gis anledning til å avgi uttalelser.

Oslo kommune har bedt alle de 15 bydelene i Oslo, som hver for seg er på størrelse med gjennomsnittlige norske kommuner, om å avgi egne uttalelser og innhente separate uttalelser/eventuelt samordne uttalelsene med de lokale ungdomsrådene. 10 av 15 bydeler har gitt tilbakemeldinger. Det sentrale ungdomsrådet (SUR) ble for øvrig også invitert til å avgi en egen høringsuttalelse. Vi er kjent med at en slik uttalelse nylig er oversendt departementet direkte.

Byråd for helse og sosiale tjenester har i Byrådets sak nr. 21/2013 av 21.11.2013 avgitt følgende høringsuttalelse på vegne av Oslo kommune:

”1. Kommunens erfaringer med ulike typer ungdomsmedvirkning.

Byrådet la i 2010 fram et strategidokument for ungdomspolitikken i Oslo for de kommende årene. Dette dokumentet ”Bystyremelding Nr. 2/2010 – Ung i Oslo”, ble tatt til orientering av Oslo bystyre i mai 2011. Bystyremeldingen sier blant annet følgende om ungdoms medvirkning:

Byrådet mener det er viktig at ungdom blir hørt i alle saker som angår ungdom spesielt, og at ungdomstiltak bør legges til rette slik at ungdom deltar, medvirker og har mulighet til selv å utforme og lede aktivitetene. Selv om de unge til en viss grad kan sies å være ekspert på det å være ung, mener byrådet at ansvaret for ungdommens fritidstilbud ikke bør legges på de unge selv. Ungdommer har ulike meninger, akkurat som voksne har det. En erfaren ungdomsleder eller lærer vil derfor som regel ha større kunnskap om hva ungdom flest mener. Slik fagkunnskap er viktig når politiske saker skal prioriteres. Fritidspolitik for ungdom må ikke være et svar på hva ungdom vil, men på hvordan samfunnet best kan tilrettelegge for at hver enkelt ungdom får muligheter og et tilbud om fritidsaktiviteter som gjør at de både får et godt liv selv og opptrer positivt overfor andre i samfunnet.

Oslo kommune har følgende ordninger som sikrer ungdoms medvirkning:

- Lokale ungdomsråd. I 2004 ble følgende punkt tatt inn i Reglement for bydelene:
”I hver bydel skal det være et ungdomsråd, som rådgivende organ for bydelsutvalget. Ungdomsrådet skal bestå av og velges av bydelens unge i aldersgruppen 12-18 år. Bydelsutvalget fastsetter antall medlemmer i rådet. Ungdomsrådet konstituerer seg selv. Hver bydel skal sørge for sekretærhjelp, opplæring og annen nødvendig bistand til ungdomsrådet. Bydelene i samarbeid med ungdomsrådet står selv fritt til å velge fremgangsmåte for valg av ungdomsråd, men det må sikres at representanter er reelle representanter for barn og unge, for eksempel gjennom bruk av valgallmøter ved skoler og fritidsklubber, elevrådsvalg eller lignende.”
- Sentralt ungdomsråd. I 2005 opprettet byrådet Sentralt ungdomsråd (SUR) som en prøveordning. I 2008 ble rådet vedtatt opprettet på permanent basis. SUR består av én representant fra det lokale ungdomsrådet i hver av de 15 bydelene. Til sammen er det 17 medlemmer i alderen fra 13 til 18 år. Rådets viktigste oppgave er å følge opp saker som vedtas på Ungdommens bystyremøte som avholdes en gang i året. Byrådet har vedtatt mandat for SUR med følgende punkter:
 - være en rådgivende instans for byrådet i saker som angår ungdom
 - følge opp de fem prioriterte sakene fra Ungdommens bystyremøte
 - være en aktiv instans for å skape engasjement for politikk og medbestemmelse blant byens yngre befolkning

Det er etablert rutiner for kontakt og samhandling mellom SUR, byrådet og byrådets administrasjon. Det avholdes kontaktmøter mellom SUR og byrådet ved byråden for kultur og næring to ganger årlig.

- Byrådet har i samarbeid med SUR utviklet og sendt ut et felles forslag til alle bydelene om retningslinjer for de lokale ungdomsrådene med anmodning om i størst mulig grad å tilpasse disse til de lokale retningslinjene.
- I tillegg til de lokale ungdomsrådene (LUR) benytter bydelene, i ulik grad også følgende metoder for å styrke ungdommenes medvirkning:
 - dialogmøte med politikere en gang i året
 - åpen halvtime i bydelsutvalget
 - faste brukerundersøkelser for fritidssektoren
 - nettverksforum for ungdom
 - lokale ungdomshøringer
- Barn og unges representant i plansaker. Alle bydelene har en barn og unges representant i plansaker som skal samarbeide med ungdomsrådet i bydelen. Disse representantene kurses årlig av Plan- og bygningsetaten i kommunen.
- Bystyret innførte fra 1997 en egen ordning med ”Ungdommens bystyremøte”, som årlig fremmer saker som ungdom er opptatt av. Representantene til Ungdommens bystyremøte utpekes av de lokale ungdomsrådene. Ungdommens bystyremøte velger hvert år ut 5 saker som skal behandles og følges opp av bystyret/byrådet.
- Barne- og ungdomsrådet i Oslo (UngOrg) er en paraplyorganisasjon som representerer interessene til over 50 barne- og ungdomsorganisasjoner på fylkesnivå i Oslo. UngOrg fungerer som et samordnings- og samarbeidsorgan for sine medlemsorganisasjoner og er partipolitisk og religiøst nøytralt. Den viktigste oppgaven er å bidra til gode vilkår for det demokratiske og kulturelle arbeidet i medlemsorganisasjonene. UngOrg uttaler seg også i saker som angår ungdom i Oslo og er høringsinstans for Oslo kommune. UngOrg har som mål å være en ressurs for ungdom i Oslo og driver blant annet følgende tiltak:
UngInfo, et informasjonssenter for ungdom fra 13 til 26 år som svarer på spørsmål om alt ungdom lurer på fra utdanningsmuligheter til helse og jobbsøking. Se også www.unginfo.no.
UngMed (Ung Medbestemmelse), et tiltak som fremmer ungdoms deltakelse i politiske prosesser. UngMed veileder Sentralt Ungdomsråd og de lokale ungdomsrådene i bydelene. I tillegg arrangerer UngMed Ungdommens bystyremøte hvert år.
- UngOrg ble trukket inn som bidragsyter til Bystyremelding 2/2010 Ung i Oslo. Blant annet arrangerte de en egen konferanse for ungdom fra hele Oslo med sikte på å gi innspill til bystyremeldingen. Dette medførte f.eks at et av tiltakene i bystyremeldingen ble følgende: ”Byrådet vil øke støtten til ungdomsrådene og legge til rette for ungdomshøringer i regi av UngMed.” Årlige ungdomskonferanser med flere deltakere fra alle bydelene i Oslo har vært gjennomført i 2011, 2012 og 2013. Byrådet har i samarbeid med UngMed og SUR blitt enige om temaene for disse konferansene. Temaene har vært: Ungdom og kriminalitet – Ungdom og helse – Skolemiljø og frafall i skolen. Etter hver ungdomskonferanse utarbeides det en rapport som distribueres til alle bydelene og øvrige relevante instanser i Oslo kommune.
- Brukermedvirkning i fritidstiltakene er viktig og en forutsetning for at tilbudet når målgruppen på en god måte. Det handler også om å se på ungdom som kompetente og som ressurser. Alle

fritidsklubbene har klubbråd som skal fungere etter denne hensikten. Det enkelte klubbråd fastsetter sitt mandat selv i samråd med den enkelte bydel. Flere fritidsklubber arrangerer også allmøter. Spørreundersøkelser og forslagskasse på klubbens hjemmeside er også vanlig. Bydelene legger også vekt på medvirkning ved at ungdom deltar i aktiviteter, tiltak, prosjekter og i gjennomføring av små og store arrangementer. Dette medfører ansvar og læring i å samarbeide og planlegge. Ved store arrangementer i klubbene blir det i de fleste tilfeller satt ned en egen komité av ungdom til å lede disse. På enkelte ungdomstiltak som for eksempel X-Ray og UngMedia har de faste brukerne egen nøkkel til senteret.

- Elevrådene på skolene er også viktige fora for ungdoms medvirkning.

2. Hva bør en lovfestet medvirkningsordning for ungdom inneholde?

Ti bydeler har avgitt høringsuttalelser. Ni av bydelene har trukket inn de lokale ungdomsrådene i arbeidet med uttalelsene og åtte har likelydende uttalelser fra både administrasjon og ungdomsråd.

Tre av bydelene (og fire av ungdomsrådene) ønsker en lovfesting av medvirkningen på linje med lovfestingen av råd for eldre og råd for personer med nedsatt funksjonsevne.

Fire av bydelene (og tre av ungdomsrådene) ønsker ikke en lovfesting av medvirkningen, og peker på at den rådgivende funksjonen som eksisterer i dag innen de rammer som er gitt i bydelsvedtektene er tilstrekkelig for å sikre god medvirkning.

De øvrige tre bydelene er mer usikre på om en lovfesting vil være best eller om dagens ordning er tilstrekkelig. Disse bydelene og for øvrig de fleste av bydelene som har tatt et klart standpunkt, understreker at det viktigste er at en eventuell lovfesting ikke kommer i veien for lokalt tilpassede løsninger.

De fleste av bydelene som er i mot lovfesting, eller usikre på det, peker også på at et medvirkningsorgan for ungdom ikke bør innebære tale og forslagsrett i saker som behandles i formelle organer.

Oslo kommune har i dag godt utbygde og velfungerende ordninger for ungdoms medbestemmelse og har i utgangspunktet ikke behov for en lovfesting av ungdoms medbestemmelse utover de som finnes i bydelsvedtektene og strategiplaner for ungdomsarbeidet i Oslo. Oslo kommune vil likevel støtte alternativ *a* i det oversendte høringsnotatet.:

”En egen generell bestemmelse i lov av 25. september 1992 nr. 2 107 Om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) om særlige medvirkningsorganer, men som pålegger kommunene å ha slike ordninger for unge, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne.”

I høringsnotatet var også følgende setning foreslått:

”Detaljerte regler som er tilpasset de enkelte ordningene kan fastsettes i forskrift.”

Oslo kommune slutter seg ikke til dette. Oslo kommune foreslår at setningen erstattes av følgende: ”Regler som gir rom for lokale tilpasninger kan fastsettes i forskrift.”

Etter vår vurdering vil en eventuell lovfastsetting for Oslos del kun omfatte det sentrale ungdomsrådet (SUR) og ikke de enkelte ungdomsrådene i hver bydel.”

Med vennlig hilsen

Björg Månum Andersson
kommunaldirektør

Nina Backer-Røed
oppvekstssjef

[Godkjent og ekspedert elektronisk](#)